

RECENZII ȘI NOTIȚE BIBLIOGRAFICE

BOOK REVIEWS

Poeti cristiani latini dei primi secolii (a cura di Vincenzo Guarracino), Casa Editrice Mimep- Docete, Pessano con Bornago, 2017, 363 pg. (coll. *Padri dei primi secolii*, vol. 6), ISBN 978-88-8424-414-7.

Pentru un următor atent al editării poezilor creștini de limbă latină, antologia editată sub îngrijirea lui Vincenzo Guarracino nu constituie o surpriză. Cunoscut poet (*Gli gnomi del verso*, 1979; *Dieci inverni*, 1989; *Nel nome del Padre*, 2008), traducător (*Gli lirici greci*, 1991; *Poeti latini*, 1993; *Carmi lui Catullo*, 1986 și 2005 etc.), critic literar și de artă (*Guida alla lettura di Verga*, 1986; *Guida alla lettura di Leopardi*, 1987), editorul volumului ***Poeti cristiani latini dei primi secolii. Tradotti da poeti italiani contemporanei*** (Casa Editrice Mimep- Docete Pessano con Bornago, 2017, 363 pg.), s-a impus cu o serie de lucrări de antologie remarcabile: *Antologia Leopardi* (1991), *Poeti a Como* (2002), *La vita stanca. Antologia della poesia italiana sul „male vivere”* (2003) și foarte apreciată *L'amore dalla A alla Z. I poeti contemporanei e il sentimento amoroso* (2015). Specialist în Căttulus, Pitagora (traduce *Versi e aurei* în 1988 – reeditare în 2005), A. Rimbaud (poemele în latină, *Tu vates eris*, 1988), *Canti Spirituali* ai misticei Ildegarda din Bingen (1996), atent traducător al poemelor despre Natură a lui Parmenide (2006) și a poveștii dintre Amor și Psiche a lui Apuleius (2016), Vincenzo Guarracino strânge în jurul său o serie de poeți italieni cărora le cere traducerea fundamentelor latine ale culturii poetice italiene și universale. Pornind de la rugăciuni și imne liturgice, de la epigrafiile tombale la imne înălțate Lemnului Sfintei Cruci (celebrul *De Ligno Crucis*) avem dinaintea un continent de poeme creștine, multe din ele necunoscute publicului român. Înșirăm numele poezilor creștini fără a epuiza, nici pe departe, conținutul cărții. Sunt prezentați: Septimius Florentius Tertullianus, Cecilius Lactantius, Gaius Anius Tiberianus, Vesius Aquilius Gioventius din Gilyberi (Granada), Commodianus din Gaza, Optatianus Porfirius (un post modern născut la 260/270, cu celebrul *Carmina VIII, Polara*), Damasius de Roma, Mario Vitorinus, supranumit Afro, profesor de retorică la Aquileea, Milano și Roma... Decimus Magnus Ausonius din Burdigala (Bordeaux) celebru prin poemul *Gryphus Ternarii Numeri* (Taina numărului Trei), Paulin din Pella (Macedonia) - nepotul precedentului, Ilarie de Pictavium (Poitiers), aristocrata Faltonia Betizia Proba (322-370 d.Hr), Ambrozie de Mediolanum (Milano, cu excelentele sale distihuri, Sofeonius Eusebius Ienonimus, cel născut în Stridoniumul Dalmației, ce ne lasă și *Titulus Foribus Speluncae* (Inscripție pe

Recenzii

poarta Peșterii de la mormântul Sfintei Paula, 404 d.Hr), Aurelius Prudentius Clementius născut la Calaguris (Calahorra, Spania), care cântă martiriul Eulaliei celei sfinte, Meropius Pontius Paulinus sau Paulin de Nola, Aurelius Augustinus cel din Tagaste ce avea să cucerească întreaga teologie (poemele sale *De Anima* și *Psalmus contra partem Donati* fiind lucrări literare remarcabile), Paulinus, episcopul din Biterrae (azi Beziers, Franța) cel care ne lasă poemul *Orbis in excidio* (În mijlocul dezastrului lumii), Claudius Caudianus din Alexandria Egiptului (n. 370 d.Hr), Prosperus din Aquitania sau Porspero Tironius, devenit papă în 440 d.Hr, Ilarius din Arles cel care scrie celebrul imn *Parve Puer* (Copilul meu) în seria *Versus in Natali Machabaeorum Martyrum*, Flavius Merobaude (spaniol, autorul a două *ekphraseis*, descrieri în versuri), Oriensium, episcop de Augusta Ausciorum (azi Auch, în Franța), Severius Santus Endelechius - părintele oratorilor creștini de marcă, Calbulus- grămaticul african autorul celebrului imn *Versus Sanctae Crucis* sau imnului baptismal *Versus Fontis*, Solius Sidoius Apollinarius din Lungdunum (Lyon) care scrie poemul *Est Locus Oceani* (Este un loc în Ocean, atât de învecinat îndepărtatei Indii...), Acimius Ecdicio Avitius (vienez, mort pe la 518 d.Hr), Claudius Marius Victorinus - profesor de retorică la Marsilia, pe la 450; Sedulius, Blossius Emilius Draconsius-cartaginezul convertit de la mituri la poezia creștină (cu excepționalul poem *Prima Dies Nam Lucis Erat* sau *Ver ibi Perpetum*- tradus ca *O primăvară fără sfârșit* de Giorgio Luzzi), Magnus Felicius Ennodius din Arelate (Arles), Elpidius Rusticus (medic și diacon la Lion), Flavius Cresconius Corippius- grămatic în Africa romană, Aratorius episcop de Lorenzo și Ennodio, care se va muta la Ravenna și apoi Roma (scrie poemul *Ad Vigilium Papam* și superbul imn *Mors Repulsa Fugit*), Severibus Boetius, Elpidia - fiica patricianului Festus și soția lui Boetius, Venatianus Honorius Clementianus Fortunatus, Grigorie cel Mare, Eugenius de Toledo, Sisebutius - regele vizigoților din Spania (mort la Toledo în 621 d.Hr), Isidor de Sevilla (cu renumitele sale *Versus in Bibliotheca*), Colomanus irlandezul (născut la Nava în Leinster, la 530 d.Hr)...

Dacă simpla înșiruire nu dovedește întregul, lipsesc din enumerare autorii anonimi ale căror opere sunt redată în volum, trebuie spus că la fiecare autor dispunem de o biografie și fiecare text este însoțit de o scurtă fișă bibliografică. Un izvor de cunoaștere a literaturii patristice și a poeziei universale. O muncă asupra sensibilității care a salvat lumea culturală. Pentru cercetătorul în patristica latină un excelent izvor de cultură și cunoaștere a construcției fondului de ilustrare a efortului catehetic și omiletic din Biserica Primară, adeseori uitat de către cercetătorii în comunicare eclesială.

Pr. Conf. Univ. Dr. Constantin Necula